

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 35

Lýsingarprísir fyri mm: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 9. juni 1951

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárið

25. Árg.

ARBEIÐSSÁTTMÁLIN Á TVØROYRI

1. Grundlönin verður sett til kr. 1.25 um tíman fyri bónamanna- og lossingararbeiði.
2. a) Fyri kol-, salt-, cement- og grótjóttr-ararbeiði og rustbankan verður grundlönin kr. 1.51.
b) Fyri at reinsa og flekja fisk verður grundlönin kr. 1.05 um tíman.
c) Fyri reinsan av motori frá tí hann er sundurtikin, og til hann er saman aftur settur er grundlönin kr. 2.76.
d) Ketilreinsan av trolarum og øðrum dampföllum og reinsan av kjöli undir maskinu verða goldin við eini grundlön uppá kr. 3.76.
e) Í skitnavíðbót fyri tjöru- og impregneringsarbeiði, reinsan av náthúsi, septictanga o. t. verða goldin 20 oyru um tíman, og sum vatnviðbót 20 oyru um tíman.
f) Fyri jarnbetongarbeiði, jarnbinding og hoygging og annað stoytingararbeiði eins og arbeiði við luftamboum og passing av maskinum og motorum verður lönin tann sama sum fyri handverksarbeiði.
3. Handverkaragrundlönin: kr. 1.36 plus 20 oyru í amboðspeningi, tó verða jarnsmíðir lönit við kr. 1.40 plus 20 oyru í amboðspeningi.
4. Grundlönin fyri 14—15 ára og 16—17 gamlar dreingir verður ávikavist 50 pct. og 75 pct. av grundlönunum fyri tey undir pkt. 1 og 2 A—F umrøddu arbeiði.
5. Aftrat hesum oman fyri standandi lönun verður at rokna prístalið sambært kunngerð nr. 10 frá 21. apríl 1943 um prístalsviðbót til arbeiðslönir.
6. Yvirtíðarviðbótin verður at rokna av grundlönini soleiðis:
frá kl. 17 til kl. 21: 75 pct.
frá kl. 21 til kl. 7: 150 pct.
sunnun- og halgidagar (roknað frá kl. 24 til 24) 200 pct.
8. Frítíðarlönin verður 4 pct. av allari lönini.
9. Week-end eftir avtalu, tó frá 1. mars til 1. oktbr. er hann tvungin. Tá ið arbeiðt verður í week-endini, aftaná kl. 13 leygdag, verður goldin yvirtíðarlön sum fyri sunnu- og halgidagar.
10. Um maður kemur til skaða undir arbeiði, og tað kann prógvast av læknanum at hann er óarbeitsföru, verður hann at fáa upp til tveir vikulönir goldnar, ávikavist ríndaðar helvt um helvt av arbeiðsgevaranum og arbeiðsmannafelagnum.
11. Burtursað frá framan fyri standandi eru allir lokálir sáttmálar galdandi, men kunnu verða broyttir við samráðingum millum arbeiðsgevara- og arbeiðarafelag.
12. Hesin sáttmálin kemur í gildi beinan vegin og kann sigast upp við 2 mánaða ávaring til ein 1. mai.
13. Báðir partar ásanna, at teir ikki gera endurgjaldskrøv galdandi móti hvørjum øðrum vegna verkfallið.

Úr samrøðu Jóhan Poulsens

Danska blaðið »Nationaltidende» hefur havt samrøðu við Jóhan Poulsen, fólkatingsmann. Sum svar uppá spurningin, hvussu tað bar til at sambandið og fólkaflakkurin kundu finna hvønn annan, sigur hann, at fólkaflakkurin vendi sær til teirra, og lovaði at víðarkenna status quo í víðurskiftinum til Danmarkar.

Hann nevnrir tó einki um, hvussu dyrt avreiðing fólkaflakksins hefur kostað føroyskum arbeiðarum og fiskimonnum.

Um heimastryrlógina sigur hann »jæg vil tro, at det statsretslige Spørgsmaal er faldet i Leje, og at den Ordning, vi fik som Helhed vil holde.»

Hann nevnrir einki um, at heimastryrlógin nærum orðarætt er gjögn-umförd sambært uppskot javnaðarmanna í stjórnarskipanarmálinum, og at sambandsmenn vóru imóti og sostatt hvørki eiga »deil ella lute» í henni.

Erotikens Ofre

Hesin svenski filmurin, hvørs hövudsuppgáva er at upplýsa og ávara fólk um hin stóra vandan í kyn-sjúkum, verður í hesum dögum vístur í Havn. Filmurin hefur serliga góðkenn-ing frá donsku myndugleikum og er skattafríur.

Seinasta mánadag var hann vístur fyri læknum og øðrum.

Úr Klakksvík

HVØR VERÐUR BESTUR

Á Norðoyastevnuni boðaði Hákon Djurhuus frá, at teir til komandi Norðoyastevnu vildu hava nakað nýtt, navnliga eina heiðurslön til tann útróðrabátin, sum í vikuni undan stevnuni veiddi mestan fiskin.

★

TAD REGNAR Í KLAKKSVÍK

... OG HAVN

Tiltikið verður, hvussu illa tað regnar í Klakksvík.

Kanningar, ið siga meiri enn hesi tiltøkini vísa, at hin árliga regnmengdin í Klakksvík er 2.8, meðan hon í Havn ikki er meir enn 2.7 m.

Also regnar tað eisini í Havn, sjálvt um tað á hvørjum steyra í býnum stendur: »Vatntrot.»

EKS-FÓLKATINGSMAÐUR TH. P.

Í bókini »Rigsdagens Medlemmer» stendur m. a. um Th. Petersen, ta tíðina hann var fólkatingsmaður:

»Han blev valgt 1913, 1915 og 1917 til Folketinget, men giver kun sjældent møde der.»

Slíkt eru umboðsmenn.

SKIPINI

Drottningin fór úr Keypmannahavn í gjár.

Barjama hevu rlossað kol og annað upp í Havn.

Patria hevur verið á Havnini og m. a. lossað margarin til Landshandilin.

Madonna hevur lossað 600 tons av salti í Klakksvík, og fermir nú saltfisk til Grikkalands.

Úr norska akademikarblaðnum »Universitas»:

„Eitt nærri samarbeiði við Noreg vil hava stóran týdning fyri okkum“

Samrøða við formannin í Føroyska Studentafelagnum, hr. Bjarne Niclasen.

— Hitt føroyska Studentafelagið er í verunleikanum nationalunionin hjá føroyskum studentum, sigur hin 31 ára gamli stud. real. Bjarne Niclasen, frm. í Hinum føroyska studentafelagnum.

— Studentafelagið hevur slakar 100 limir. Tey flestu lesa í Keymanahavn, men felagið umboðar allar føroyingar, ið lesa í skandinaviskum londum.

— Uppgávir?

— Føroyar er ein lítill tjóð, bert gott og væl 30.000 íbúgvar. Skulu føroyingar kunna útbyggja sína seregnu mentan, krevst eitt ágrýtti arbeiði av íbúgvunum. Serliga nógv krevst av studentunum. Søguligir javnlíkar til okkara studentafelag eru kanska »Det Norske Selskap» og »Det Norske Studentersamfund» í seinastu öld.

Aftur at at vera eitt student-sosi- alt felag, hevur Studentafelagið fleiri nevndir, ið arbeiða við nationalmentunarlíggjum evnum. T. d. verður blað okkara keypt av mongum uttan fyri studentarnar. Okkara bókaforlag gevur út bók-ur, ið eru vorðnar hvønnns manns ogn í Føroyum. Í teimum seinnu árunum hevur okkara forlag givið út fleiri góðar barnabøkur til bíligan prís. Í lötuni hava vit Gullivers Travels til prentingar. Ein Kipling-bók og ein Barbra Ring bók eru nýliga útkomnar. Í alt letur studentafelagið umleið 6000 kr. árliga til barnabókaútgávu. Hertil kemur tað arbeiði, ið nevndirnar gera ókeypis.

— Hvussu eru lærumøguleikarnir hjá føroyingum?

— Meginparturin av studentunum hava donsk stipendiur upp á 170 kr. um mánaðan.

— Útlendsk stipendiur?

— Íslendski státturin hevur giv-

Jákup prísansari

Norðlýsið fyri seinastu viku: »Jákup í Jákupsstovu var so kortini ikki prísansari.»

Hvi sigur Norðlýsið tað?

Tað man hann kortini vera.

Jákup hevur ikki avsannað at so er.

Annars stendur tað eisini at lesa á seinastu síðu í sama Norðlýsinum, at Jákup er prísansari, enntá í einum brævi frá lögmanninum.

ið Føroyum eitt árligt stipendium upp á 3.000 kr.

Tað er við serligari gleði, at vit føroysku studentarnir hava sæð Universitas sett fram uppskot um norskt stipendium til føroyskan student í Noreg. Áhugin millum føroyskar studentar er stóur. Sjálvur havi eg havt eitt 6 mánaða studiuupphald í Vesturnoreg og havi havt stóra gleði av upphaldi- num. Vit føroyingar halda tað vera ógvuliga neyðugt fyri endurnýggjanina av føroyskari mentan, at føroyingar fáa høvi til at knýta flest mógulig skandinavisk sambond. Serliga, hugsa vit, at eitt nærri mentunarlígt samvirki við Noreg vil hava stóran týdning fyri okkum.

— Vilja prógv, tikin í Noreg, verða góðkend í Føroyum?

— Ein studentur, ið tekur prógv við eitt norskt universitet, vil altíð kunna rokna við at fáa sitt embatisprógv góðkennt í Føroyum. Her hevur hann hitt føroyska studentafelagið aftanfyrir seg.

— Hevur Føroya lögting ætlanir um at seta ein akademiskan lærdan skúla á stovn í Føroyum?

— Føroyar evna neyvan at gera ein fullfíggaðan lærdan skúla í Tórshavn, men vit vóna, at tað verður stovnað eitt føroyskt akademi, fyrst og fremst fyri føroyskt mál og føroyska sögu. Vit vóna at norskir studeantar finna vegin til okkara akademi. Eisini vit kunnu hava eitt og annað at lært frá okkum. Tá akademið kemur, vil tað vera eitt sjálvsagt mál hjá okkum at finna ein útveg at fáa í lag eitt stipendium fyri norskar studentar ið vilja lesa í Tórshavn.

Smiril

fer leygdagin til Suðuroyar kl. 7-á morgni ístaðin fyri kl. 9.